

Alsu Izmailova: Tvorba Charlese Camerona a jeho podíl na klasicizující architektuře v Rusku

Oponentský posudek bakalářské práce

Autorka si za téma své práce vybrala pozoruhodnou tvorbu skotského architekta Charlese Camerona, respektive tu její část, která je spojena s patronátem carevny Kateřiny Veliké. V úvodu obecně představuje téma a naznačuje zaměření práce. Následuje cenný přehled dosavadního bádání o autorovi a jeho stavbách, architektův životopis, představení objednatelky a carského prostředí obecně a – zejména – popis jednotlivých realizací, doplněný stručným závěrem. Práce je vybavena poměrně bohatou obrazovou přílohou a rozsáhlým seznamem použité literatury.

Zvolené téma je bezpochyby zajímavé jak z hlediska postavy architekta a jeho role v kontextu carevniných objednatelských záměrů, tak s ohledem na vlastní architekturu, která pozoruhodným způsobem kombinuje prvky anglické (respektive v jádru palladiánské) architektury s motivy rodícího se neoklasicismu. Právě hledání těchto souvislostí mělo být jedním z cílů autorčiny práce. Bohužel, k jeho naplnění příliš nedošlo. Východiskem jí bylo sice shromáždění úctyhodného přehledu literatury, která je věnovaná architektově tvorbě a jeho reflexi zejména v ruské uměnovědné literatuře, přičemž tento dobře zpracovaný přehled je také asi největším přínosem celé práce, avšak slabší už byla práce s literaturou, týkající se architektury 18. století a problému zrodu neoklasicismu. Rozhodně by stálo za to pracovat jak se syntézami, věnovanými anglické a francouzské architektuře této doby, (tj. např. práce J. M. Pérouse de Montclos - *Histoire de L'Architecture Francaise: De la Renaissance a La Revolution*, W. von Kalneina - *Architecture in France in the Eighteenth Century*, či J. Summersona - *Architecture in Britain, 1530-1830*) tak zejména pracemi, které ve druhé polovině 20. století téma neoklasicismu z hlediska moderní uměnovědné reflexe definovali (např. Joseph Rykwert, *The First Moderns: The Architects of the Eighteenth Century* nebo Huge Honour (ed.), *The Age of Neo-classicism ad.*). Všechny tyto práce jsou k dispozici v příruční knihovně ústavu.

Právě hlubší znalosti o možných evropských souvislostech Cameronovy architektury by snad autorce umožnily porozumět jí hlouběji a překonat tak výběrovou popisnost, jako se bohužel pasáže věnované jeho architektuře vyznačují. Možná by jí také vybavily nadhledem, díky kterému by se odpoutala od poměrně nekritického přebírání tvrzení z citované literatury a mohla by si položit otázky, které by jí pomohly téma nějak nově nebo alespoň o něco přesvědčivěji uchopit. V práci jsou některé zajímavé náznaky, avšak nejsou dále rozvíjeny (například zmíněná architektova pozice mezi anglickou a francouzskou architekturou, jejíž vliv je nezpochybnitelný, avšak která je víceméně vyřízena konstatováním, že byl „protivníkem“ baroka). Některé pasáže se vyznačují až naivní adorací architektova díla, což sice patrně vyplývá z jeho hodnocení v domácí literatuře, avšak do kritické uměnovědné práce to v takovéto podobě nepatří. Stejně tak příliš neobstojí závěr, kde se opakují střípky již vyslovených tezí a informací.

Jsme si vědomi toho, že se jedná o práci bakalářskou, jejímž hlavním cílem je prokázat schopnost uchopení tématu a dobrou práci s literaturou. Ta druhá část úkolu byla naštěstí z velké části splněna poctivě a jen díky ní lze říci, že práce přeci jen nějaký způsobem naplnila požadavky kladené na bakalářskou práci. Právě z tohoto důvodu ji doporučuji k obhajobě, avšak jako hodnocení nemohu navrhnout vyšší známku, než dobře.

V Praze, dne 26. 8.2022

doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D.